Aan alle raadsleden

E-mail gemeente@oss.nl
www.oss.nl

Postbus 5
5340 BA Oss

Wilt u bij uw reactie de datum van deze brief en ons kenmerk vermelden?

Datum	Ons kenmerk	Behandeld door	Aantal bijlagen
19 mei 2026	IBOR	N van der Pluijm	2

Onderwerp
Opinienota Tarief en storttegoed Duurzaamheidsplein Oss 2027.

Geachte raadsleden**,**

Welke vraag stellen we de raad?
In maart 2026 heeft u ingestemd met de verbouwing van het Duurzaamheidsplein Oss volgens scenario B. Daarbij is afgesproken om eind juni 2026 met u in gesprek te gaan over het storttegoed op de persoonlijke pas en het poorttarief.

Met deze opinienota vragen wij u een keuze te maken uit 1 van de 4 scenario's.
Het gaat om:

- het jaarlijks gratis storttegoed per kalenderjaar (aantal kilogrammen betaalde afvalstromen dat een huishouden gratis weg kan brengen op het Duurzaamheidsplein)
- het tarief per kilogram dat geldt zodra het storttegoed is benut.

De scenario's per huishouden per kalenderjaar zijn:

1) 100 kg storttegoed en € 0,21/kg voor meerdere kilo's
2) 150 kg storttegoed en € 0,26/kg voor meerdere kilo's
3) 175 kg storttegoed en € 0,29/kg voor meerdere kilo's
4) 200 kg storttegoed en € 0,33/kg voor meerdere kilo's

Wat is de aanleiding?
Op 19 juni 2025 heeft de gemeenteraad ingestemd met de Koersnota Afval en Grondstoffen 2030. Daarin is opgenomen dat het Duurzaamheidsplein wordt aangepast zodat inwoners

afvalstromen ook in de toekomst effectief en doelmatig kunnen aanbieden en er beter gestuurd kan worden op hergebruik en scheiding.

Op 5 maart 2026 heeft de gemeenteraad ingestemd met de verbouwing van het Duurzaamheidsplein conform scenario B.

Daarmee wordt beoogd:

- inwoners te stimuleren afval beter te scheiden,
- eerlijker af te rekenen bij betaalde stromen,
- bedrijfsmatige aanvoer te ontmoedigen (met een perceelsgebonden pas).

In dit raadsbesluit is afgesproken om eind juni 2026 met de raad in gesprek te gaan over de verdere uitwerking van de betaalde afvalstromen, waaronder het storttegoed en het poorttarief.
Het raadsbesluit en de technische toelichting is als bijlage toegevoegd.

<u>Opbouw afvalstoffenheffing.</u>
De gemeente Oss maakt kosten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Inwoners betalen via de afvalstoffenheffing de kosten die de gemeente hiervoor maakt.
Uit de afvalstoffenheffing betalen we :

- het ophalen van afval aan huis (zoals restafval, GFT, PMD en papier);
- containers in de wijk (glas, textiel, luiers);
- verwerking van afval op het Duurzaamheidsplein;
- demontage van spullen, zodat materialen opnieuw gebruikt kunnen worden;
- extra taken, zoals:
    - opruimen van afval naast containers;
    - kwijtschelding voor inwoners die dat nodig hebben;
    - vervangen van containers.

<u>Analyse.</u>
Er zijn twee analyses uitgevoerd naar de hoeveelheden die op het Duurzaamheidsplein worden aangeboden en deze vergeleken met andere gemeenten.

1) <u>Benchmark 2024.</u>

Uitgangspunt van de benchmark was gemeenten vergelijken op basis van het hoogbouwpercentage. Oss valt hierbij in de categorie 20 tot 29 % hoogbouw.
Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen de individuele afval- en grondstofstromen.
Deze resultaten zijn besproken tijdens de podiumbijeenkomst van 29 januari 2026.

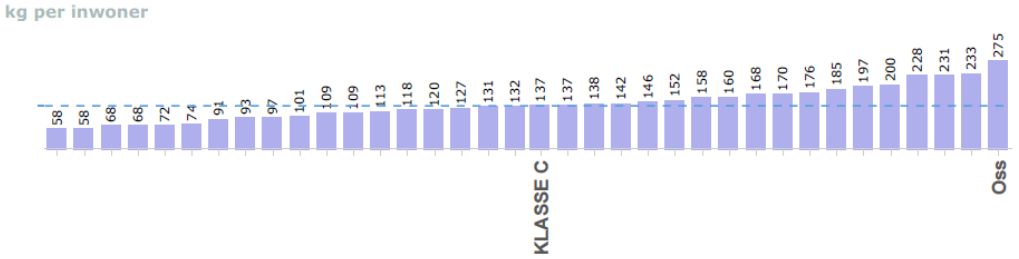

Conclusie van de benchmark luidt:
Osse huishoudens brengen gemiddeld 138 kg meer afval- en grondstoffen naar de milieustraat dan vergelijkbare gemeenten — circa twee keer zoveel als gemiddeld.

2) <u>Landelijke resultaten afkomstig van het CBS.</u>

Het CBS verzamelt alle afvalinzamelgegevens van alle Nederlandse gemeenten op individueel afvalstroomniveau. De analyse is gemaakt op basis van de gemeenten 50.000 tot 100.000 inwoners.

Perioden	Regiokenmerken	Grof huishoudelijk restafval (kg per inwoner)	Verbouwings-restafval (kg per inwoner)	Vloerbedekking (kg per inwoner)	Schoon puin (kg per inwoner)	Houtafval (A- en B-hout) (kg per inwoner)	Houtafval (C-hout) (kg per inwoner)	Bitumen-houdende dakbedekking (kg per inwoner)	Gips (kg per inwoner)	Schone grond (kg per inwoner)	totaal betaalde stromen (kg per inwoner)
2024 (CBS)	50.000 tot 100.000 inwoners	24	3	0,8	27	30	3	0,9	1,8	6	96,5
2025	OSS	26	6	1,8	57	50	3	3	4	19	170

Conclusie vanuit de CBS-gegevens luidt:
Als we Oss vergelijken met gemeenten van vergelijkbare grootte, dan zien we:
- De gemiddelde Osse inwoner gemiddeld 75% meer kilo's van de betaalde stromen afgeven op het Duurzaamheidsplein,
- Het hier voornamelijk schoon puin, hout A/B en schone grond betreft (samen circa 86% van de afwijking).
- Dit gekwalificeerd kan worden als "klus/renovatie-profiel" qua aanvoer.

Deze inzichten pleiten voor een systeem dat normaal gebruik faciliteert, maar bij grotere volumes een prijsprikkel behoudt.

Wat zijn de overeenkomsten tussen de 4 scenario's?

1. Betaalde stromen blijven ongewijzigd; alleen het storttegoed en het tarief na overschrijding verschillen.
   Het gaat om: bouw- en sloopafval, dakbedekkingsmateriaal, gips, restafval (grof en fijn), schone grond, hout (schoon/gewerkt/geïmpregneerd), puin, vloerbedekking.
2. Er zijn ook stromen die inwoners gratis aanbieden terwijl de gemeente verwerkingskosten betaalt. Deze blijven in 2027 gratis en ongelimiteerd.
   Met invoering van een perceelsgebonden pas verwachten we bedrijfsmatige aanvoer sterk te ontmoedigen, omdat de toegang is gekoppeld aan inwoners uit Oss.
3. De begrotingspost Duurzaamheidsplein 2027 (onderdeel afvalbegroting) leidt niet tot een verhoging van de afvalstoffenheffing in 2027. Dit sluit aan bij het uitgangspunt van de raad dat de afvalstoffenheffing 100% kostendekkend is.

In bijlage 2 treft u een overzicht van alle stromen, betaalstatus, verwerkingskosten en kilo's per huishouden in 2025 aan.

Wat zijn de verschillen tussen de scenario's?

De cruciale keuze is het niveau van het gratis storttegoed. Daarbij spelen de volgende afwegingen:

- Hoger storttegoed → minder inwoners betalen, maar het tarief per kg na overschrijding is hoger en de prijsprikkel is kleiner.
- Lager storttegoed → meer "de vervuiler betaalt", maar groter risico op weerstand en ongewenst aanbiedgedrag (zoals minder scheiden of bijplaatsingen).
- Het storttegoed moet bij voorkeur het meeste normale gebruik afdekken, maar grote volumes (typisch intensief klussen/verbouwen) wél een prijsprikkel geven.

Korte duiding per scenario (samenvatting):

- **Scenario 1 (100 kg; € 0,21/kg):** sterke prikkel, maar waarschijnlijk sneller merkbaar voor veel huishoudens in Oss.
- **Scenario 2 (150 kg; € 0,26/kg)**: balans tussen normaal gebruik en prikkel bij grotere klussen.
- **Scenario 3 (175 kg; € 0,29/kg)**: iets ruimer; prikkel blijft maar later.
- **Scenario 4 (200 kg; € 0,33/kg):** meeste draagvlak; minder sturing/prikkel;

Vervolg en monitoring

De uitkomsten van de bespreking in de raadscommissie verwerken we in de afvalbegroting 2027. In december 2026 stelt de raad de Verordening op de heffing en invordering van Afvalstoffenheffing Oss 2027 vast; hierin nemen we ook het poorttarief 2027 voor het Duurzaamheidsplein op.

Er is vooraf onzekerheid over de effecten van het nieuwe systeem (aangeboden kilo's, inkomsten en verwerkingskosten).
Daarom monitoren we na de start structureel op data.
In Q2 2028 is een betrouwbaarder beeld beschikbaar. Indien nodig volgt uiterlijk juni 2028 een voorstel om het storttegoed en/of het poorttarief bij te stellen.

Bijlagen:

1. Raadsbesluit Duurzaamheidsplein 2.0
2. Afvalstromenoverzicht Duurzaamheidsplein Oss 2025.

Samenvatting (korte inhoud)

In maart 2026 heeft de raad ingestemd met de verbouwing van het Duurzaamheidsplein (scenario B). Daarbij is afgesproken om eind juni 2026 met de raad te bespreken wat de wensen zijn mbt de hoogte van het gratis storttegoed op de persoonlijke pas en het poorttarief in 2027.

Met deze opinienota vraagt het college de raad om een voorkeur uit te spreken voor één van vier scenario's. De scenario's gaan over:

- hoeveel kilo van betaalde afvalstromen een huishouden per jaar gratis mag brengen (100, 150, 175 of 200 kg gratis storttegoed per huishouden)
- welk bedrag per kilo betaalde afvalstromen geldt zodra dat tegoed op is.

De aanpassing van het Duurzaamheidsplein past binnen de Koersnota Afval en Grondstoffen 2030. De doelen zijn: inwoners beter laten scheiden, eerlijker betalen bij betaalde stromen en bedrijfsmatige aanvoer verminderen (met een pas per adres).

Analyses laten zien dat inwoners van Oss veel meer naar het Duurzaamheidsplein brengen dan vergelijkbare gemeenten en dat het hierbij vooral om puin, hout en grond gaat. Dit wijst op veel aanvoer door klussen en verbouwingen. Daarom is een systeem nodig dat normaal gebruik mogelijk maakt, maar bij grote hoeveelheden een prijsprikkel geeft.

In alle scenario's blijven de betaalde afvalstromen hetzelfde; alleen het gratis tegoed en het tarief na overschrijding verschillen.

Na bespreking in de raadscommissie wordt de keuze verwerkt in de afvalbegroting 2027. In december 2026 stelt de raad de verordening vast, inclusief het poorttarief. Omdat de effecten vooraf niet zeker zijn, wordt na de start gemonitord.

In Q2 2028 is een betrouwbaar beeld beschikbaar; zo nodig volgt uiterlijk juni 2028 een voorstel om storttegoed en/of tarief bij te stellen voor 2029.